

Röd glada

Röd glada häckar i större eller mindre skogsområden i anslutning till öppen mark i södra Sverige. Den största förekomsten finns i Skåne, men arten har succesivt expanderat norrut under senare år. Delvis flyttfågel.

Ekologiska krav

Röd glada häckar nästan uteslutande i anslutning till jordbruksmark och andra öppna områden. Boplatsen kan ligga både i små dungar i öppet odlingslandskap och i större skogsområden. Boet byggs högt i ett träd med lämpligt grenverk, till exempel i bok, ek eller tall. Arten är inte kräsen vid val av boplats – det som krävs är ett någorlunda stort träd som ligger skyddat. Det är samtidigt viktigt att trädet står så att fåglarna lätt kan flyga in till boet, antingen i glesstammig skog eller vid en glänta eller nära ett skogsbryn. Det är inte ovanligt att bon ligger nära bebyggelse eller allmänna vägar, men arten föredrar mer ostörda lägen.

Samma bo kan användas flera år i rad, men röd glada har normalt även ett eller flera alternativa bon. Ibland används ett gammalt bo av ormvråk, korp eller kråka.

Födan hämtas huvudsakligen från jordbruksmark, utmed vägar (trafikdödade djur), på avskrädesplatser eller vid sjöar, ibland över 10 km från boet.

Utbredning och regionala skillnader

En majoritet av populationen finns i Skåne. Under de senaste decennierna har arten ökat kraftigt och i samband med det expanderat norrut. Nordgränsen går numera genom Västergötland och södra Östergötland.

Indikator på skyddsvärd skog

Saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Missgynnas av skogliga åtgärder som lämnar boet allt för exponerat, främst genom för smala skyddszoner och för omfattande gallring.

Behov av hänsyn – allmänt

I normalfallet är god miljöhänsyn tillräckligt. Hänsyn ska främst tas mot boplatser (bon som används och alternativbon).

Kännedom om häckningslokaler för röd glada bör inte spridas till andra personer än berörda markägare och de som utför skogsbruksåtgärder.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Avstå från skogliga åtgärder inom 300 meter från boet under perioden 1 april–31 juli.
- Lämna en skyddszon kring boplatser vid avverkning eller andra skogliga åtgärder. Bredden på skyddszonen beror på platsen, men som tumregel ska den ska vara så bred att boplatserna inte är väsentligt mer exponerade för insyn än tidigare.
- Spara samtliga träd med större risbon, även sådana där boet ser obebott ut.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Spara större träd som har förutsättningar att fungera som framtida boträd, t.ex. träd som delar sig i toppen och träd med grova grenklykor.
- Avstå att avverka äldre lövdominerade bestånd, främst i anslutning till öppen jordbruksmark.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande röd glada är i normalfallet inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

Skogsvårdslagstiftningen

- Ta inte bort äldre träd vid ägo gränser, äldre lövträd (särskilt asp) i barrskog m.m., spara biologiskt värdefulla träd, lind, lönn, ask och alm, m.m. (SKVFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. äldre skog på uddar och öar, örtrika bestånd på kalkrika marker, brynmiljöer samt igenvuxna hagmarker eller lövängar (SKSFS 7:17).
- Lämna funktionella skyddszoner med träd och buskar mot boträd (rovfågelsbon) (SKSFS 7:21).
- Det är förbjudet att omvandla bestånd med ädellövskog till annan skog. Om man avverkar, förutom vid röjning eller gallring, ska man anlägga ny ädellövskog på platsen (SVL 25 §).

Lästips

Lästips

Artfakta för röd glada. ArtDatabankens webbplats,
<http://artfakta.artdatabanken.se//taxon/100082>

Populationsstorlek: 2100 par

Populationsutveckling:

Populationsutveckling:

1980–2012: ökning 2000 %

2001–2012: ökning 150 %

Rödlistestatus 2015: Livskraftig (LC)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Ja

